

myslí to tak doslovně, jak doslovně to praví, když stanoví, že svolení státního pozemkového úřadu není třeba, jde-li o zcizení mezi manžely nebo s rodičů na potomky, neboť tu se nesmí výraz »potomek« bráti v úzkém smyslu vlastním, v kterémž znamená krevního descendentu, nýbrž ve smyslu širším, ve kterém pod výrazem »děti« zahrnují se v obecné mluvě i manželé jich, tedy i manželka synova a muž dceřin. Jestliť zajisté obecně známo, že rodiče obou stran — oslovující manžele — oslovují je jménem »děti«, nebo — mluví-li jen k jednomu, tedy i zetě jménem »synu« a snachu jménem »dceru«. To odpovídá významu svazku manželského, jenž z obou stran činí mravní jednotu, takže zákona nastalý jím poměr švakrovský klade skoro naveskrz úplně na roveň poměru pokrevnímu.

K tomuto výsledku dospějeme i podle zákona o drobných pachtýchých samého, který už v § 1 odst. 3 povolal k nástupu ve vlastnictví nemovitosti v dlouhodobém drobném pachtu držných i pouhé sešvakřence žadatelových předchůdců v držení a v samém citovaném předpisu § 22 odst. 2 ve znění citované novely stanoví, že svolení státního pozemkového úřadu není třeba, jde-li o zcizení mezi manžely, což právě v našem případě může býti poznačeno přímo jako t. zv. argumentum ad hominem, neboť převodce J. M. mohl celé sporné nemovitosti převéstí volně, nemaje potřebí svolení státního pozemkového úřadu, na svou dceru spolstěžovatelku A. Š. a tato zase mohla převéstí polovici nebo i celek opět volně bez svolení státního pozemkového úřadu na svého manžela spolstěžovatele K. Š. a tak by se tímto dvojnásobným převodem docílilo téhož výsledku, jakého docílíme přímým převodem na oba manžele. Z toho plyne jasně, že nastoupená cesta převodu přímého jeví se jen zkráceným pochodem postupů v citovaném předpisu zákona výslovně dopuštěných a že převodce J. M. byl by býval úplně v právu, i kdyby byl celé sporné pozemky převedl jedině a výlučně na zetě K. Š., jehož zápis tu jedině sporným jest.»

Pokládám za prospěšno na toto rozhodnutí upozorniti.

Rozhodnutí nejvyššího soudu.

Důležité rozhodnutí nejvyššího správního soudu.

Nejvyšší správní soud rozhodnutím ze dne 18. října 1928 čís. 27758/28 po veřejném ústním líčení nalezl právem o stížnosti E. B. Sch. a Dra W. C. do rozhodnutí ministerstva spravedlnosti o odmítnutí jazykové stížnosti takto:

Stížnost, podaná Drem W. C. jménem vlastním, se odmítá jako nepřijatelná. — Stížnost E. B. Sch. se zamítá jako bezdůvodná.

Dů v o d y:

Podle správních spisů pověřen byl okresním soudem tamní notář jako soudní komisař projednáním pozůstalosti.

Německým dopisem ze dne 3. března 1926 sdělil Dr. W. C. jmenovanému notáři, že převzal zastupování vdovy po zemřelém, jako dědičky ve vlastním jejím jméně a jako mateřské poručnice nez. syna zůstavitelova. Zároveň s tímto dopisem zaslal Dr. W. C. plnou moc a žádal, aby notář v uvedené pozůstalostní věci se s ním dorozuměl a prohlásil dále, že její projednání vykoná sám.

Dopis ten vrátil notář jako soudní komisař dopisem ze dne 5. března 1926 č. j. 521/25 s. k. Dru W. C. podle § 4 odst. 3. vlád. nař. ze dne 3. února 1926 č. 17 Sb. z. a n., ježto není sepsán jazykem státním.

Do vyřízení toho stěžoval si Dr. W. C. jednak u prezidia zemského soudu civilního, jednak u notářské komory v Praze.

Prezidium zemského soudu civilního výnosem ze dne 3. května 1926 Pres. 4917/17/26 stížnost jako opožděnou odmítlo.

Dohlédací stížnost do výnosu toho podanou zamítlo prezidium vrchního zemského soudu výnosem ze dne 27. května 1926 — Pres. 19359/17/26.

Stížnosti podané u notářské komory tato usnesením ze dne 30. dubna 1926 č. j. 448 n. k. z věcných důvodů nevyhověla.

Dohlédací stížnost do usnesení tohoto u prezidia zemského soudu civilního podanou a tímto prezidiu vrchního zemského soudu jako příslušnému předloženu toto prezidium výnosem ze dne 3. června 1926 Pres. 20274/17/26 zamítlo.

Na stížnosti do rozhodnutí prezidia vrchního zemského soudu ze dne 27. května 1926 — Pres. 19359/17/26 a ze dne 3. června 1926 Pres. 20274/17/26, z nichž první byla podána přímo u ministerstva spravedlnosti, druhá u prezidia vrchního zemského soudu, rozhodlo ministerstvo spravedlnosti výnosem ze dne 16. srpna 1926 č. 33974/26 zároveň takto:

1. Stížnost na rozhodnutí ze dne 27. května 1926 Pres. 19359/17/26 se odmítá jako nesprávně podaná.

2. Rozhodnutí předsednictva vrchního zemského soudu ze dne 3. června 1926 Pres. 20274/26 a předchozí rozhodnutí notářské komory v Praze ze dne 30. dubna 1926 č. j. 448 n. k. se zrušují.

Výnos odůvodněn byl takto:

Ad 1. Rozhodnutí předsednictva vrchního zemského soudu v Praze ze dne 27. května 1926 Pres. 19354-17/26 opatřeno bylo podle čl. 96, odst. 5. jaz. nař. poučením, že lze si stěžovati k ministerstvu spravedlnosti, a stížnost že nutno podati do 15 dnů od doručení u předsednictva vrchního zemského soudu v Praze.

Pres toto poučení podali stěžovatelé stížnost přímo k ministerstvu spravedlnosti. Postup ten odporuje citovanému čl. 96. jaz. nař., a bylo proto stížnost odmítnouti.

Ad 2. Rozhodnutím ze dne 3. června 1926 Pres. 20274-17/26 zamítnuta byla stížnost na rozhodnutí notářské komory v Praze ze dne 30. dubna 1926 č. j. 448 n. k. Uvedené rozhodnutí notářské komory se týkalo stížnosti vznesené do vyřízení notářova ze dne 5. března 1926 č. j. 521/25 s. k. ve věci jazykové. Tím, že stěžovatelé si na toto vyřízení stěžovali, vidouce v něm porušení svých jazykových práv, dali sami na jevo, že chtějí zahájití spor o užívání jazyků ve smyslu § 7 jaz. zák. a čl. 96 jaz. nař. Neboť, kdyby šlo o dopis soukromý — jak se to stížnost snaží dokázati — nebylo by vůbec možné v jeho vrácení spatřovati porušení jazykových práv, a jakoukoli stížnost bylo by označiti jako nepřijatelnou. Šlo-li však o spor o užívání jazyků, příslušelo o něm rozhodnutí podle uvedených předpisů (§ 7 jaz. zák. a čl. 96 jaz. nař.) státním orgánům dohlédacím, nikoli však notářské komoře, kterou za státní orgán dohlédací pokládati nelze. Jestliže komora stížnost vyřídila, přestoupila hranici své příslušnosti, a mělo býti její rozhodnutí zrušeno předsednictvím vrch. soudu v Praze. — Nestalo-li se tak a učinilo-li uvedené předsednictvo samo ve věci rozhodnutí, jest na ministerstvu spravedlnosti, aby mocí dohlédacího práva ve věci zjednalo nápravu. Zrušením obou rozhodnutí stává se stížnost bezpředmětnou, a jazykový spor jest definitivně vyřízen rozhodnutím předsednictva vrchního zemského soudu ze dne 27. května 1926.

Stížnost do rozhodnutí toho podaná vytýká jeho nezákonnost a navrhuje z tohoto důvodu jeho zrušení.

Bylo o ní uvažováno takto:

ad I. Stížnost, pokud je podána Drem W. C. jménem vlastním, shledal nejvyšší správní soud nepřijatelnou.

Právo, — zaručené v § 2 jaz. zák. příslušníku jazykové menšiny, záleží v tom, že za ostatních předpokladů, tam vytčených, může ve věcech svých, tedy jménem vlastním, užívati jazyka menšinového. Stěžovatel neobrátil se, jak ze spisů jest zřejmo, na notáře jménem vlastním, nýbrž jako plnomocník E. B. Sch. jejím jménem a v jejím zastoupení.

Otázku, v jakém jazyku může býti proveden zástupcem strany, ať zákonným, smluvním nebo soudně ustanoveným, určitý úkon, nutno posuzovati vždy jen z osoby zastoupeného, nikdy z osoby zástupcovy. Jen zastoupený může se také domáhati ochrany, domnívá-li se, že jazykové právo jemu náležející bylo porušeno (sr. Boh. A 786, 787, 1877 a nálezy ze dne 18. října 1926 č. 20645/26 a ze dne 10. října 1927 č. 21260/27, Boh. A. 6783).

Právo, zaručené Dru W. C. jako příslušníku jazykové menšiny v § 2 jaz. zák., v daném případě, v němž vystupoval jen jako zástupce strany, porušeno nebylo, pročež stížnost, pokud on ji podává jménem vlastním, pro nedostatek jeho legitimace k ní jest nepřijatelná a byla proto odmítnuta.

ad II. Stížnost, pokud jest podána jménem E. B. Sch. a obrací se proti tomu, že její jazyková stížnost do rozhodnutí prezidia vrchního zemského soudu ze dne 27. května 1926 byla odmítnuta jako nesprávně podaná (odst. 1. naříkaného rozhodnutí) nelze uznati důvodnou.

Naříkaným rozhodnutím byla tato stížnost odmítnuta proto, poněvadž byla podána přímo u ministerstva spravedlnosti a nikoli u prezidia vrchního zemského soudu v Praze, proti jehož rozhodnutí směřovala, kterýžto postup příčí se předpisu čl. 96, odst. 5, jaz. nař.

Stěžovatelka nepopírajíc, že jazyková stížnost byla podána přímo u jmenovaného ministerstva, namítá, že byla podána správně u ministerstva spravedlnosti jako na pravém místě, a dovozuje to jen z toho, že ustanovení čl. 96, odst. 5, jaz. nař. nemá podkladu v jaz. zákoně, který ponechává stěžovateli volnost, jak v příčině lhůty tak i v příčině místa podání stížnosti. Nařídilo-li jazykové nařízení, že jazykovou stížnost podati jest u úřadu, do jehož rozhodnutí jest si stěžováno, překročilo obsah i meze jaz. zákona, odporuje po této stránce § 55 úst. listiny a jest proto ustanovení čl. 96, odst. 5, jaz. nař. neplatné. Dále namítá stížnost formální neplatnost jazykového nařízení proto, že není podepsáno všemi ministry, ač v jazykovém zákoně byli pověřeni všichni ministři jeho provedením.

Pokud jde především o tuto poslednější námitku, jest pravda, že jaz. zák. pověřil v § 9, odst. 2. jeho provedením všechny ministry. Ustanovení tomuto dlužno však rozuměti tak, že jazykový zákon má býti proveden pro obor všech ministerstev, a nikoli že každé vládní nařízení, kterým jaz. zákon se provádí, musí býti podepsáno všemi ministry. O počtu podpisů ministrů § 9 jazykového zákona vůbec nemluví. Platí tu všeobecná ustanovení, daná v této příčině v ústavní listině. Podle § 84 úst. listiny podepisuje každé vládní nařízení předseda vlády nebo jeho náměstek (zástupce) a ministři pověřeni jeho provedením, nejméně polovina jich. Požadavku tomu jaz. nař. také vyhovuje, ježto jest podepsáno jak předsedou vlády tak i 13 ministry, tedy více než polovinou všech ministrů a také těmi ministry, pro jejichž obor bylo podle čl. 1. vydáno a kteří čl. 101 byli pověřeni jeho provedením.

Námitka formální neplatnosti jaz. nař. pro nedostatek podepsání jeho všemi ministry tedy odůvodněna není.

Co se týče další námitky neplatnosti předpisu čl. 96, odst. 5, jaz. nař., uplatňované z toho důvodu, že překročuje meze vytčené pro nař. v § 55 úst. listiny, není ani tato námitka opodstatněna.

Stížnost vychází z názoru, že právní prostředek podaný ve sporu o užití jazyka ve smyslu § 7 jaz. zák. jest dohlédací stížností v širokém smyslu slova, nevázaný na místo kde, ani na lhůtu, do které má býti podán, a usuzuje, že proto čl. 96, odst. 3. jaz. nař. nemohl platně předepsati ani místo ani lhůtu pro podání jazykové stížnosti dohlédací. Tento právní názor stížnosti jest však mylný.

Jazykový zákon vyslovil v § 7 pouze zásadu, že spory o užití jazyka při soudech, úřadech, ústavech, podnikcích a orgánech státních, jakož i při úřadech samosprávných a korporacích veřejných, vyřizují příslušné státní orgány dohlédací jako věci státní správy odděleně od věci, ve které vzešly.

Ustanovením tím byla založena jen kompetence orgánů těch, jimž uložena byla takto povinnost, aby stížnosti ve věcech jazykových meritorně vyřizovaly. Cit. paragrafem zavedl jaz. zák. zvláštní jazykový proces. Formálního postupu v tomto procesním řízení však jaz. zák. neupravil, zejména nekvalifikoval nijak prostředek, kterým strana své jazykové právo má uplatňovati a nestanovil ani náležitosti prostředku toho (jazykové stížnosti), jimž se ho domáhá.

Zevrubnější provedení jaz. zák., a tedy i úprava formálního postupu v jazykových sporech, ponechána byla podle § 8 jaz. zák. státní moci výkonné. Stalo se tak pro obory některých ministerstev vlád. nař. č. 17/1926. V čl. 96, odst. 5. tohoto nařízení obsažen jest předpis, že o řízení a lhůtách pro jazykové stížnosti platí předpisy pro dohlédací úřady jinak závazné. Není-li předpisů takových, jest stížnost podati do 15 dnů od doručení rozhodnutí u úřadu, do jehož rozhodnutí jest si stěžováno.

Poněvadž jaz. zákon o lhůtách pro jazykové stížnosti a místu jich podání žádného ustanovení nemá, a podle § 8 zevrubnější provedení jaz. zák., k němuž náleží také provedení zásady vytčené v § 7 o sporech a užití jazyka u soudů atd. — jejichž součástí jsou i jazykové stížnosti — svěřil státní moci výkonné, nelze vytýkati právem jaz. nař., že, provádějíc jaz.

zákon, zmíněný předpis v čl. 96, odst. 5. vydalo a tím meze jazykového zákona překročilo.

Pokud stížnost čelí dále proti tomu, že naříkaným rozhodnutím (odst. 2.) bylo zrušeno jak rozhodnutí vrchního zemského soudu ze dne 3. června 1926, tak i notářské komory ze dne 30. dubna 1926, neshledal ji nejvyšší správní soud rovněž odůvodněnou.

Žalovaný úřad opřel toto své rozhodnutí o úvahu, že stížnost, kterou vznesla stěžovatelka pro vrácení německého dopisu jejího notářem u notářské komory, zahájila spor o užití jazyka ve smyslu § 7 jaz. zák., který příslušny byly rozhodnouti podle téhož § státní orgány dohlédací, jakým však notářská komora není.

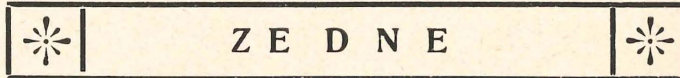
Stížnost proti tomu namítá, že notářské komory jsou podle § 153 odst. 2. notář. řádu povolány k dohledu nad notáři v jejich úřední činnosti, že také v daném případě byla notářská komora příslušným orgánem dohlédacím ve smyslu § 7 jaz. zák., a že proto měl žalovaný úřad o stížnosti podané do rozhodnutí prezidia vrchního zemského soudu, jímž stížnost do usnesení notářské komory byla zamítnuta, rozhodnouti věcně.

Jest ovšem pravda, že podle § 153 odst. 2. notář. řádu (zák. z 25. července 1871 č. 75 ř. z.) jsou notářské komory povolány k doзору nad notáři v jejich úřední působnosti a v stavovském jednání a že podle § 153 téhož notářského řádu jest jim přikázán dozor nad chováním se notářů (lit. a), moc disciplinární nad nimi (lit. b) a rozhodování o stížnostech u ní podaných v případech v tomto zákoně uvedených (lit. e). Předmětem stížnosti, podané u notářské komory v daném případě, byla otázka, zda notář jako soudní komisař právem vrátil právním zástupcem stěžovatelčiným zaslany mu dopis z toho důvodu, že sepsán byl v jazyce německém. Šlo tedy o spor o užití jazyka ve smyslu § 7 jaz. zák., který vyřizují příslušné státní orgány dohlédací.

Notářská komora není však orgánem státním, nýbrž veřejnou korporací podle § 3 jaz. zák. (srv. Boh. A. 5559), pročež k rozhodování o jazykových stížnostech proti opatřením notářů, jež nenáleží ke stížnostem v § 135 lit. e) notář. řádu zmíněným, příslušna není. Státním dohlédacím orgánem při úředních jednáních notáře jako soudního komisaře jest podle § 188 zák. č. 94 z r. 1855 soud, který jej ustanovil, a jde-li o stížnost proti němu ve sporu o užití jazyka, podle § 7 jaz. zákona státní orgány dohlédací justiční správy v §§ 73 a násl. zákona o organisaci soudní č. 217/1896 uvedené.

Správně tedy vyslovil žalovaný úřad, že notářská komora překročila meze své příslušnosti, když jazykovou stížnost věcně vyřídila a zrušil proto její usnesení i potvrzující je rozhodnutí prezidia vrchního zemského soudu. Vytýkané nezákonnosti v tomto výroku jeho proto není.

Z těchto důvodů dospěl nejvyšší správní soud k zamítnutí stížnosti jako bezdůvodné, aniž mohl se zabývati další námitkou stížnosti, že notář nebyl oprávněn dovolávati se jaz. zák., poněvadž není orgánem republiky, neboť otázka tato naříkaným rozhodnutím vůbec řešena nebyla (§ 5 zákona o nejvyšším správním soudě).

Referát o schůzi odboru »Praha«

spolku notářů čsl., která se konala v sobotu dne 1. prosince 1928 v Grand hotelu Šroubek v Praze II., Václavské nám. 37.

Schůzi zahájil o 19. hodině za velké účasti kolegů v nepřítomnosti předsedy JUDra Václava Černého, který se pro neodkladné zaneprázdnění omluvil, kolega Josef Křen, a uvítav přítomně, požádal pozvaného referenta dnešní schůze pana JUDra Karla Skálu, vrchního odborového radu ministerstva obchodu, aby přednesl přednášku na téma: »Jak vztahuje se zákon o nekalé soutěži na notáře.«

Pan referent v přednášce skorem 2 hodiny trvajících vyložil obšírně tendenci zákona ze dne 15. července 1927 číslo 111 Sb. z. a n. proti nekalé soutěži, prohlásiv, že původní starší osnova vylučovala ze zákona notáře a advokáty, že však osnova pozdější, na základě níž zákon byl odhlasován, přibrala po vzoru německém též do svého okruhu notáře i advokáty. Ve svém výkladu rozlišil pan přednášející notáře jakožto činné subjekty dále jako objekty zákona a podrobně projednal o případech, kdy notář může vystupovati dle zákona jakožto žalobce nebo žalovaný a kdy notáře může žalovati konkurent, neb nekonkurent neb poškozený. Vyzdvihl obzvláště tu okol-